

arat'ın öfkesi hepimizin öfkesi

Hrant Dink'i sadece ağıt yakarak da değil, tüm bu adaletsizliğin karşısında durarak anmamız gerekiyor. Üzülmeyle yetinmemek, öfkemizi ifade etmek durumundayız. Arat'ın öfkesi hepimizin öfkesi çünkü.

GÜLEREN EREN

Geçtiğimiz 19 Ocak'ta yine Agos'un önündeydik. Malum cinayetten arta kalan kan izlerinin kaldırımından çoktan silindiği yerde. Oysa bizim yüreklerimizden ve zihnimizden ne o görüntü siliniyor ne de o izler. Anımsadığımız çarpıcı ve yaralayıcı bir görüntü olsa da o görüntünün anlattıkları tek bir tabancadan çıkan kurşunlardan ibaret değil. Geçmişe, günümüze ve olası geleceğe dair tiksindirici gerçeklerin üstü örtülmüş halleridir anlattıkları. Üstleri örtülmüş hikayelerden geçilmeyen bu ülkede; cinayetler, katliamlar, soykırımlar, işkenceler, tecavüzler bu şekilde meşrulaştırıldı. Faili meçhul ya da tetikçileri fail belenmiş cinayetler cumhuriyeti oldu bu ülke. Asla çözülmeyen o düşümler, gevşer gibi olsalar da açılmadılar, açtırılmadı ve açtırılmıyorlar. Öyle bir görünmez el ki bu iplerin ucuna sıkı sıkıya yapışan, tanrı gibi; inananı bol, sorgulayanı az bir kitlenin el pençe divan durmasıyla dimdik ayakta.

**"YÜZ YIL ÖNCE AVDIK,
ŞİMDİ YEM OLMUŞUZ YEM!"**

O gün Agos'un önünde toplananlar, gazete penceresinden yapılan konuşmaları duymadı elbet tam olarak. Daha sonra kayıtlar izlenebilmiş olsa da, kağıda da dökülesi bir haykırışı vardı Arat Dink'in. Bir oğulun, eline

bir metin almadan; olanca öfkesiyle, acısıyla anlattıklarını dinlemesi gerekenler var:

"Burası tuhaf bir ülke. Bu tuhaf ülkede insan, babası öldürüldükten üç yıl sonra çıkıp babasına ağlamaya utanıyor. Bu ülkede daha yeni 12 yaşında bir çocuğun bedeninden 13 tane devlet kurşunu çıktı. Bu ülkede insan babasına ağlayamıyor. Bu ülkede acı çok. Üç yıl oldu ama konuşmamız lazım. Çok da konuşmak istemiyorum. Şimdi, bu üç yılın sonunda neredeyiz? Bu ülke tuhaf bir ülke. Ben üç yıl önce burada babama ağlar-ken, hayatımın en kötü gününde üzüntü ve öfke içindeyken, siz şaşkınlığı eklediniz ona. Nasıl bir ülke burası? O üzüntümün içinde bana şaşkınlığı nasıl hissettirebildiniz? Tuhaf bir ülke... Üç yıl önce sizin sayenizde, ben çünkü bu ülkenin adaletine doğru söylüyorum, güvenmiyordum. Ama sizin sayenizde içimde umut doğdu. Şimdi, üç yıl önce sizinle birlikte babamın son üç yılının hesabını soracağımı umut ediyordum. Üç yıl sonra hesabı sorulacak üç yıl daha eklenmiştir. Ne olmuştur üç yılda? Adalet adına ne olmuştur?

Baktım, geçen yıl en fazla basında yer alan şey, mahkemede bu üç çocuğun bizim ailemizle, mahkemeye alay edişi olmuş. Olay olmuş. Ben buralarda yoktum. Şimdi soruyoruz, üç yıl önce onlar yalnız mıydı, babam öldürülürken? Son üç yıldır bizimle dalga geçerken yalnızlar mıydı onlar?

Babam öldürülmeden üç gün önce bir ya-

zı yazdı. Dedi ki, 'Bu ülkenin valiliğine çağrıldım. Bana haddim bildirilmeye çalışıldı, yanımda iki istihbaratçıyla'. Biz mahkemeye dedik ki, 'Bu iki kişi kim, sordur valiliğe'. Mahkeme, 'Valiliğe sorulmasına' dedi. Sordu. Valilik ne dedi? Bir buçuk sayfa masal anlattı. Mahkeme şunu sordu: 'O iki kişi kim?' Bu kadar basit. Valilik ne dedi? Bir buçuk sayfa masal anlattı. Mahkemeye dalga geçmedi mi? Yalnızca o üç tane çocuk mu dalga geçti? Avukatlarımız mahkemeye dediler ki, 'Senin sorunun cevabını göndermedi bunlar. Yeniden yaz'. Mahkeme, 'Yok, cevap karşılanmıştır' dedi; 'Gerek yok tekrar yazmaya'. Mahkeme bizimle dalga geçmedi mi? Neden bahsediyoruz? Bakın, biz şahitlik ettik. Ailesi şahitlik ediyor. Kendisi yazıyor, 'Beni tehdit ettiler'. Valilik nedir? Bu devletin İstanbul'daki adamı değil midir valilik?

Ben burada biraz yanlış bir şey yaptığımı farkındayım. Benim bu hiddetimden, öfkemden, acımdan bazıları, bazı arkadaşlarım sonuç çıkarıp da cam çerçeve indirmeye falan kalkmasınlar. Yuh olsun onlara. Çünkü ben onları da anlıyorum. Ben bu dünyanın camını, çerçevesini indirmek istiyorum. Başta bu Agos'un güvenlik camları var, onları indireceğim. Babamın büstü var bir tane. Onu kırmak, parçalamak istiyorum. Ben büstleri sevmiyorum, ben insanları seviyorum.

Ama değil... Cam çerçeve mi indireceğiz? Siz üç yıl önce nasıl yapıldığını gösterdiniz bu işin. Ve üç yıldır gösteriyorsunuz. Asıl öyle kalabalık olup o vakarı koruyabilmek lazım. Çünkü onu yönetebiliyor devlet, o kırmayı, dökmeyi ama sizi yönetemiyor. Üç yıl önce yönetemedi, korktu.

Bir şey daha söylemeden bırakmak istemiyorum. Bir çoğunuz biliyorsunuz, biliyorsunuz da... Bilmiyorum kim biliyor? Bu ülkede 'Kafes Planı' diye bir plan çıktı ortaya. Orada 'Hrant Dink Operasyonu' deniliyor. Bütün ülke biliyor mu bunu? Bütün medya yazdı mı bunu? Orada sadece Hrant Dink Operasyonu mu diyor? Gayrimüslimlerin üzerine korku salmaktan bahsediyor. Bakın, babamın dilinde tüy bitti bir Yargıtay kararını anlatmaktan. 1915 ve Soykırımla ilgili bir kitap mahkemeye götürüldü. Mahkeme, 'sakıncalıdır' diye karar verdi. Yargıtay'a gidildi. Yargıtay karar aldı, 'Kışkırtılacak sayıda Ermeni kalmamıştır' diye. Bunu anlattı durdu babam. Nasıl ağır bir şey! Biz bu ülkede yüz yıl önce yüzde 20'ydik belki, bugün binde 1 bile değiliz. Bakın, yüz yıl önce avdık, şimdi yem olmuşuz yem!"

Arat Dink'in anlatmaya çalıştıkları belki kısa süreli bir haykırışa sığdırılmıştı. Bundan önce defalarca bu cinayetin hissettirdiklerini ve ardındakileri yazıyla ya da sözle ifade edenler oldu elbet. Ancak karşımızdaki insanın başta babası olmak üzere içinde bulunduğu topluluğun kendini "yem" gibi hissetmesinin hesabını sormamız gerekiyor. Yargıtayın Ermenilerin "kışkırtılacak sayıda" olup olmamasına dayanarak karar verdiği bir ülkedeyiz. Ermeni nüfusun azalmasının "memnuniyet" yarattığı bir devlet karşımızdaki. Sayısal sonuçtan memnunlar belli ki, ama başını eğip sessizliğe gömülmeyen bir Ermeni olmanın bedelinin nasıl ödendiğini de gör-

dük. Bu bedeli ona reva görenlerse yakın gelecekte bunun hesabını verecek gibi gözüküyorlar. Üzeri örtülenler sadece öldürülenler olmuyor maalesef. Zaman zaman törenlerde karşımıza rekor kırma iddiasıyla çıkan o "en büyük" bayraklar kadar dev örtüler var katillerin üzerinde. Bayrakların boyutları büyük elbet, ancak bayrağın altında kalıp görünmeyenlerin küçüklüğü göze daha çok çarpıyor.

YARGI KİMLERİ CEZALANDIRIR?

Bu ülkede katiller, tetikçiler ardındaki azmettiriciler cezalandırılmıyorsa kim cezalandırılıyor peki? Dink cinayeti meselesine dair örnekler verelim:

"Dink Cinayeti ve İstihbarat Yalanları" kitabının yazarı Nedim Şener, "adli yargılamayı etkilemeye teşebbüs", "haberleşme gizliliğinin ihlali" ve "kamu görevlisine görevinden dolayı hakaret" ve "terörle mücadelede görev alan görevliyi terör örgütlerine hedef göstermek" suçlarından yargılanıyor. Suçlarının yazdıklarının içeriğiyle ilgisi de yok,

yani yalan olduğu dahi iddia edilmiyor. Ayrıca Şener, Hrant Dink'i öldüren tetikçiden 12,5 yıl fazla hapis cezası istemiyle yargılanmakta.

Bir başka dava da "Hrant Dink Cinayeti: Medya, Yargı, Devlet" adlı kitabın yazarı Vatan gazetesi muhabiri Kemal Göktaş' açıldı. O da "gizli belgeyi yayımlamak" suçuyla yargılanacak.

Öte yandan, Aralık sonunda aldığımız habere göre Hrant Dink'in öldürülmesinden kısa süre sonra sarf edilen şu cümleler herhangi bir suç içermiyordu:

"Bırakın çan çalmayı Ermenici olmayı Millet böyle dolmayı yutmaz Karadeniz'de O gün böyle desinler bugün böyle desinler Fatihalar Yasinler bitmez Karadeniz'de"

İşte İsmail Türüt'ün söylediği "Plan yapmayın plan" türküsünün sözlerinden bir dörtlük; bunları yazansa Arif Şirin denen milliyetçi bir "ozan", nam-ı diğer Ozan Arif. Bu vahim sözcük oyunlarının Ogün Samast'la Ya-

sin Hayal'i övmediğini söyleyebilmek ancak belli bir yaş grubunun altındaki çocuklar için gerçekçi görünüyor. Anlaşılan Türkiye'de yargı, henüz buluş çağına erişmiş değil.

Yakın zamanda "DTP'lileri öldürün" çağrısı yapan Bolu Express gazetesine savcılık dava açmayı uygun bulmamıştı. Bunu düşünce özgürlüğü kapsamında gören savcılıktan sonra, mahkeme de bu duruma edilen itirazı elinin tersiyle iterek savcılığın kararının yerinde olduğunun altını çizmiş oldu. Meseleyi bu örneğe göre değerlendirirsek aslında "Plan yapmayın plan" adlı 'şey'e dava açılmış olması bile mucize sayılır.

Türküyü söyleyen Türüt, sözleri yazan ve davranışlarına tezat bir soyadına sahip olan Şirin, bu şarkıyı dinleyip Samast'ın Türk Bayrağı altındaki "gurur" görüntülerinin de yer aldığı klipi hazırlayarak internette yayınlayan Hakan Öztekin ve bunu internette paylaştığı tespit edilen Zeynel Abidin Mutlu yargılandı ve sadece şarkıya amatör bir klip hazırlayan ve genç bir çocuk olan Hakan Öztekin ceza aldı. Onun bu eylemi gerçekleştirirken etkilendiği kaynak(lar), yaşının ve aldığı eğitimin getirdiği bilinç düzeyi yok sayılmış görünüyor. Diğerleri, tabii ki beraat ettiler ve Türüt ertesinde şu açıklamayı yapmaktan da çekinmedi:

"Bize yargısız yapanlar, köşelerinde bize hakaret edenler, entel dantel geçinenler şimdi utanmayacaklar mı, ne yazacaklar köşelerinde merak ediyorum"

Elbette "O-gün'leri Yasin'leri" hopyaya zıplaya söylerken utanç duymayanlardan ahlak dersi alacak değiliz. Beraatin onları akladığı düşüncesine sahip olması, vicdan sahibi insanların da aynı şeyi düşündüğü anlamına gelmiyor.

Bu karardan da yola çıkarak bu ülkede suç aletlerini yaratanların, onları kullanılmaya hazır silahlar haline getirenlerin aklandığı; sadece bu aletleri kullananların ceza aldığı gerçeği bir kez daha açığa çıkmakta. Tüm bu süreç devam ederken, Perihan Mağden'in bir yazısında Türüt ile Şirin'e "faşist" demesi yüzünden yargılandığı mahkemede suçlu bulunduğunu ve tazminat cezasına çarptırıldığı bilgisini de eklemek gerekiyor.

CİNAYETİN HESABINI KİM SORACAK?

İşte açılan davalar; Hrant Dink davası ve çeperindekiler. Terazinin bir kefesinin her daim daha ağır çektiğini söylemek hiç de yanlış olmayacak. Bu durumda, "yüce" yargının kararına güvenerek sabırla beklemek çok işe yararmış gibi durmuyor. İşte bu yüzden üç senedir Agos'ta, mahkeme önünde toplananlar, sokaklara çıkanlar bu tavırdan vazgeçmemeli. Hrant Dink'i sadece ağıt yakarak da değil, tüm bu adaletsizliğin karşısında durarak anmamız gerekiyor. Üzülmeyle yetinmemek, öfkemizi ifade etmek durumundayız. Arat'ın öfkesi hepimizin öfkesi çünkü. Bu cinayetin, nice cinayetin hesabını bizler sormazsak sonucun hiç de iç açıcı olmayacağını görmek zor değil. Fakat geçen üç sene içinde, gizlenenler örtüyü üstlerine tamamen örtmeyi beceremediler, o örtüyü ortadan kaldırırsa kadar her birimiz bir ucundan çekeceğiz. Elbet yırtılacak.